

**Uchwała KSNG nr 18/2012 z dn. 19 grudnia 2012 r.
dotycząca przyjęcia zasad latynizacji dla języka arabskiego**

§ 1. Przyjęte zostają następujące zasady polskiej transkrypcji fonetycznej i transliteracji stosowanej do zapisu alfabetem łacińskim nazw geograficznych zapisanych w języku arabskim:

Spółgłoski

końcowa	formy liter:			transliteracja	transkrypcja
	wewnętrzna	początkowa	samodzielna		
ء, ا, ؤ, ئ, ة ¹	ء, ا, ؤ, ئ, ة ¹	ء, ا, ؤ ²	ء	' ³	' ⁴
ا	ا	ا	ا	-	- ⁵
ب	ب	ب	ب	b	b
ت	ت	ت	ت	t	t
ث	ث	ث	ث	th	s
ج	ج	ج	ج	j	dź
ح	ح	ح	ح	ħ ⁶	h
خ	خ	خ	خ	kh	ch
د	د	د	د	d	d
ذ	ذ	ذ	ذ	dh	z
ر	ر	ر	ر	r	r
ز	ز	ز	ز	z	z
س	س	س	س	s	s
ش	ش	ش	ش	sh	sz
ص	ص	ص	ص	ṣ ⁶	s
ض	ض	ض	ض	ḍ ⁶	d
ط	ط	ط	ط	ṭ ⁶	t
ظ	ظ	ظ	ظ	ẓ ⁶	z
ع	ع	ع	ع	'	' ⁷
غ	غ	غ	غ	gh	gh
ف	ف	ف	ف	f	f
ق	ق	ق	ق	q	k
ك	ك	ك	ك	k	k
ل	ل	ل	ل	l	l
م	م	م	م	m	m
ن	ن	ن	ن	n	n
و	و	و	و	w	w
ه	ه	ه	ه	h	h

końcowa	formy liter:			transliteracja	transkrypcja
	wewnętrzna	początkowa	samodzielna		
ة	-	-	ة	h, t ⁸	-, t ⁸
ي	ي	ي	ي	y	j

Ligatura⁹

końcowa	forma:			transliteracja	transkrypcja
	wewnętrzna	początkowa	samodzielna		
لا, لا	لا, لا	لا	لا	lā	la

Samogłoski

końcowa	formy liter:			transliteracja	transkrypcja
	wewnętrzna	początkowa	samodzielna		
اَ	اَ	أَ	اَ	a	a
آ, آ	آ, آ	آ	آ	ā	a
-	اِ	-	اِ	à	a
اِ	-	-	اِ ¹⁰	á	a
اِ	اِ	إِ	اِ	i	i
اِي	اِي	إِي	اِي	ī	i
اُ	اُ	أُ	اُ	u	u
وُ	وُ	أُ	وُ	ū	u

Dyftongi

końcowa	formy liter:			transliteracja	transkrypcja
	wewnętrzna	początkowa	samodzielna		
اِيَ	اِيَ	أِيَ	اِيَ	ay	aj
اُوَ	اُوَ	أُوَ	اُوَ	aw	au
اِيُ	اِيُ	أِيُ	اِيُ	uy	uj

Znaki specjalne

◌ْ	<i>sukun, dżazma</i>	znak oznaczający brak samogłoski po spółgłosce, nad którą został umieszczony
◌ّ	<i>szadda, taszdid</i>	znak oznaczający podwojenie spółgłoski, nad którą został umieszczony znak redukcji krótkiej samogłoski słabej <i>a</i> , <i>i</i> lub <i>u</i> na początku wyrazu, zastępujący w piśmie zarówno tę samogłoskę, jak i <i>hamzę</i> , z którą jest umieszczony; w transliteracji zaznacza się poprzez postawienie nad tą samogłoską <i>daszka</i> ˘ lub znaku <i>brewis</i> ˘; w transkrypcji zredukowana samogłoska jest pomijana.
أ	<i>wasla</i>	
◌̣, ◌̤, ◌̥	<i>tanwin</i> (lub <i>nunacja</i>)	znaki dodatkowe, oznaczające przypadki rzeczowników i przymiotników, nie występują jednocześnie w nazwach geograficznych.

Rodzajnik określony

Rodzajnik określony *al-*, występujący przed wyrazami zaczynającymi się od *spółgłosek słonecznych* (*huruf szamsijja*), ulega asymilacji. Zamiast litery *l* pisze się wtedy, odpowiednio [*trl.* (*trb.*): *t* (*t*), *th* (*s*), *d* (*d*), *dh* (*z*), *r* (*r*), *z* (*z*), *s* (*s*), *sh* (*sz*), *ṣ* (*s*), *ḍ* (*d*), *ṭ* (*t*), *ẓ* (*z*), *l* (*l*), *n* (*n*). Rodzajnik określony pisze się w języku arabskim razem z wyrazem, do którego się odnosi. Ponieważ jednak stanowi odrębną jednostkę leksykalną, w transliteracji i transkrypcji jest oddzielony *dywizem* (*łącznikiem*: -), np. Al-Madīnah (*trl.*), Al-Madina (*trb.*), Ar-Riyāḍ (*trl.*), Ar-Rijad (*trb.*).

Duże i małe litery

W języku arabskim nie rozróżnia się dużych i małych liter. Nawiązując do konwencji europejskich, piszemy dużą literą wszystkie wyrazy znaczące oraz rodzajniki na początku nazwy. Rodzajniki oraz rzadko występujące przyimki wewnątrz nazw złożonych pisze się małą literą, np. Al-‘Irq al-Kabīr ash-Sharqī (*trl.*), Al-Irk al-Kabir asz-Szarki (*trb.*).

- ¹ Forma wewnątrzwyrazowa i końcowa litery *hamza* występuje w czterech postaciach graficznych: samodzielnie lub z jednym z trzech elementów pomocniczych. Każdy z tych elementów pomocniczych może występować w dwu wariantach: łączącym się i niełączącym się z poprzedzającą literą.
- ² Litera *hamza* występuje na początku wyrazu zawsze z elementem pomocniczym (*alif*).
- ³ W transliteracji *hamzę* na początku wyrazu pomija się, pozostawiając jedynie odpowiednią samogłoskę.
- ⁴ W transkrypcji zwykle pomija się literę *hamza*, poza tym, gdy znajduje się między samogłoskami – wtedy litera ta jest transkrybowana jako ‘.
- ⁵ Litera (*alif*) nie ma własnej wartości fonetycznej, służy jedynie jako podpórka pod literę *hamza* lub przedłużenie samogłoski *a*.
- ⁶ Litery w transliteracji zapisywane z ogonkiem (*cédille*) można zastępować literami z kropkami: ḥ → h, ṣ → s, ḍ → d, ṭ → t, ẓ → z.
- ⁷ W transkrypcji zwykle pomija się tę literę, poza tym, gdy znajduje się między samogłoskami – wtedy litera ta jest transkrybowana jako ‘.
- ⁸ Litera (*ta marbuta*) występuje wyłącznie na końcu wyrazów. Jest ona transliterowana i transkrybowana jako *t* w rzeczowniku opisywanym przez inny rzeczownik następujący po nim, które razem tworzą konstrukcję określaną jako *idafa* lub *status constructus*; w pozostałych sytuacjach transliteruje się ją jako *h*, a w transkrypcji jest pomijana.
- ⁹ W przeciwieństwie do dwuznaku ʾ inne ligatury, czyli połączenia dwu lub więcej znaków spółgłoskowych, choć są liczne, nie mają charakteru obowiązkowego i zależą od predylekcji kaligraficznych piszącego. Nie zostały więc uwzględnione w tabeli.
- ¹⁰ Litera (*alif maksura*) występuje wyłącznie na końcu wyrazów.

Przewodniczący

Wiceprzewodniczący

Wiceprzewodniczący

prof. dr hab. Ewa Wolnicz-
-Pawłowska

prof. dr hab. Andrzej Markowski

mgr Maciej Zych

Sekretarz

mgr Katarzyna Przyszewska